

Sygn. akt: III AUa 128/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Iwona Szybka

SSO del. Beata Michalska

Protokolant: sekr. sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. w Łodzi

sprawy **A. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 20 listopada 2012 r., sygn. akt: VIII U 3045/12;

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt III AUa 128/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił A. G. prawa do emerytury uznając, że wnioskodawca nie spełnił warunków opisanych treścią art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 roku, tj. nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od powyższej decyzji, A. G. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury, ponosząc że w dniu 22 czerwca 2012 roku osiągnął wiek 60 lat, ma ponad 37 letni staż pracy zawodowej, pracował w (...) w warunkach szkodliwych dla zdrowia, praca była bardzo ciężka i wyczerpująca, otrzymywał wypłacany przez zakład dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, a nadto zostało mu wydane świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 20 listopada 2012r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. G. prawo do emerytury od dnia 22 czerwca 2012r.

Rozstrzygnięcie zapadło w następującym stanie faktycznym:

A. G. ur. (...), w dniu 19 czerwca 2012 roku złożył wniosek o emeryturę.

A. G. nie pozostaje w stosunku pracy, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Wnioskodawca udokumentował ogólny staż pracy w wymiarze 25 lat, 2 miesięcy i 16 dni okresów składkowych. Organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 5 lat, 5 miesięcy i 21 (od 11 grudnia 1985 roku do 31 maja 1991 roku).

A. G. w okresie od 6 lutego 1973 roku do 2 kwietnia 1985 roku pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) w K.. W wydanym wnioskodawcy świadectwie pracy pracodawca wskazał, że wnioskodawca zajmował stanowiska „p. ślusarza” , a ostatnio „spawacz”.

Fabryka (...) zajmowała się produkcją siewników.

W okresie od 8 lipca 1974 roku do 30 września 1980 roku wnioskodawca pracował jako „pomoc spawacza”. W tym okresie wnioskodawca składał części do siewników, które były spawane przez spawacza. Wykonywał czynności polegające na montażu bezpośrednio przy spawaczu. W czasie gdy wnioskodawca wykonywał czynności monterskie, spawacz spawał. W sali, w której pracował wnioskodawca była spawalnia. Stanowisko pracy wnioskodawcy znajdowało się około 2-2,5 m. od stanowiska spawacza. Stanowisko wnioskodawcy nie było oddzielone żadną zasłoną. W okresie gdy spawacz przebywał na zwolnieniu lekarskim lub na urlopie wnioskodawca wykonywał zarówno prace monterskie, jak i spawalnicze.

W okresie od 1 października 1980 roku do 31 marca 1981 roku, a następnie od 15 kwietnia 1982 roku do końca okresu zatrudnienia wnioskodawca pracował jako „spawacz”.

A. G. uzyskał uprawnienia spawacza po odbyciu kursu od dnia 23 września 1982 roku. We wcześniejszym okresie mimo braku uprawnień wnioskodawca pracował jako spawacz, bez posiadania uprawnień, gdyż pracodawca dopuszczał go do tej pracy.

Początkowo spawanie było elektryczne, a po modernizacji zakładu było spawanie atomowowodorowe.

Wnioskodawca wykonywał powyższe prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Podczas zatrudnienia w w/w spornych okresach w zakładzie nie było postojów. Wnioskodawca nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Nie był też oddelegowywany do innych prac. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

Zakład pracy wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazano, że A. G.: - od 8 lipca 1974 roku do 30 marca 1981 roku wykonywał pracę na stanowisku „spawacz”,

- od 15 kwietnia 1985 wykonywał pracę na stanowisku „spawacz”

wymienionym w dziale XIV, poz. 12, pkt 8 załącznik 1 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia maja 1993 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

W konsekwencji powyższych ustaleń, Sąd Okręgowy stwierdził, że A. G. przysługuje prawo do emerytury przewidzianej w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 39 z 2004r., poz. 353 – tekst jednolity z późn. zm.), ponieważ legitymuje się on wymaganym 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Sąd przyjął, że w okresie od 8 lipca 1974r. do 30 września 1980r., od 1 października 1980r. do 31 marca 1981r. i od 15 kwietnia 1982r. do 2 kwietnia 1985r. ubezpieczony pracował w Fabryce (...) w K. jako pomocnik spawacza i spawacz, wykonywał zatem pracę w szczególnych warunkach określoną w wykazie

A dział XIV pkt 12 ust. 6 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W apelacji organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39 poz. 353 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, oraz naruszenie prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c.

Wskazując na powyższe zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że organ rentowy nie kwestionuje zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresów od 1 października 1980r. do 31 marca 1981r. i od 15 kwietnia 1982r. do 2 kwietnia 1985r., kiedy to wnioskodawca pracował jako spawacz, natomiast kwestionuje zaliczenie okresu od 8 lipca 1974r. do 30 września 1980r., kiedy to wnioskodawca wykonywał czynności pomocnika spawacza. Stanowisko spawacza jest wymienione w dziale XIV, pod poz. 12, pkt 8 i podlega zaliczeniu do prac w warunkach szczególnych, podczas gdy stanowiska pomocnika spawacza takiego odniesienia w wykazie A nie znajduje. Dowolnością zatem jest przyporządkowanie go wskazanej wyżej pozycji tym bardziej, że w uzasadnieniu orzeczenia Sąd nie wskazał do jakiej pozycji należy odnieść stanowisko pomocnika spawacza. W takim stanie sprawy brak jest uzasadnienia dla przyjęcia ustaleń sądu I instancji jako prawidłowych oraz przyjęcia, że wnioskodawca udowodnił brakującą do przyznania mu prawa do emerytury przesłanki związanej z 15 -letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna. Rację ma strona skarżąca wskazując, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy błędnie uznał, iż ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do przyznania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca, aby nabyć prawo do emerytury musiał spełnić warunki określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie zaś z treścią tego przepisu, ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – na dzień 1 stycznia 1999r. osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa w art. 27 ustawy, to jest 25 lat.

Odnosząc brzmienie cytowanego przepisu do stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że A. G. nie spełnił wszystkich wskazanych warunków, gdyż nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jak wynika bowiem z niekwestionowanych ustaleń Sądu Okręgowego, A. G. od 8 lipca 1974r. do 30 września 1980r. pracował w Fabryce (...) w K., jako pomocnik spawacza w pełnym wymiarze czasu pracy.

W spornym okresie pracował w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych, gdyż w sali, w której pracował wnioskodawca była spawalnia. Stanowisko pracy wnioskodawcy znajdowało się około 2-2,5 m od stanowiska spawacza i nie było oddzielone żadną zasłoną. Wnioskodawca składał części do siewników, które były spawane przez spawacza. Wykonywał czynności polegające na montażu bezpośrednio przy spawaczu. W czasie gdy wnioskodawca wykonywał czynności monterskie, spawacz spawał. Tym samym, wnioskodawca nie był zatrudniony przy spawaniu; nie wykonywał prac spawalniczych przy spawaniu elektrycznym i gazowym, tj. prac wymienionych w wykazie prac w warunkach szczególnych. A zatem praca wykonywana przez ubezpieczonego w okresie od 8 lipca 1974r. do 30 września 1980r. nie spełniała przesłanek wskazanych w wykazie A dziale XIV pkt 12, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i nie może być zakwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach.

Zgodnie z utrwaloną wykładnią przywołanych wyżej przepisów dotyczących emerytur wcześniejszych z tytułu pracy w szczególnych warunkach, z uprawnienia do wcześniejszej emerytury mogą skorzystać tylko pracownicy wykonujący pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca zaś w spornym okresie takiej pracy stale i w pełnym wymiarze nie wykonywał. Praca na stanowisku pomocnika spawacza nawet w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych nie mieści się w pojęciu „prace przy spawaniu”, nie jest więc pracą wymienioną w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia z 1983r. Z tego też względu wykonywanie takiej pracy nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29.01.2008r. I UK 192/07, OSNP 2009/5-6/79).

Wskazać również należy, że wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych „instytucją” wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia. Zawarcie przez ustawodawcę w zamkniętym katalogu wykazu pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze wyłącza możliwość jego rozszerzania w procesie stosowania prawa. Możliwość odstępstwa od zasady powszechnej – w tym od przesłanki szczególnego charakteru zatrudnienia - pozostaje atrybutem władzy ustawodawczej, a nie sądowniczej. (por. wyrok SN z 22.02.2007r. I UK 258/06).

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.